

ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ «ПРОТЕФЛАЗІД» У ЛІКУВАННІ ВІРУСНИХ ЕНДОЦЕРВІЦИТІВ, ЕРОЗІЙ ШИЙКИ МАТКИ

Б. Д. Луцик, С. О. Кравець, Л. С. Гуцал, В. А. Філіпський, Фірас Зейдо

Клінічна лікарня Львівської залізниці, Львів,
Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького

Ключові слова: ендоцервіцит, ерозія шийки матки, бактерії, віруси, гриби, флавоноїди, «Протефлазід».

Поширену патологію шийки матки — ендоцервіцит, ерозію, дисплазію — не завжди вдається вилікувати тільки хірургічним або кріохірургічним методом, її перебіг часто переходить у хронічну, рецидивну форму [1, 2]. У 64—70% хворих з названою патологією виявляли асоціації патогенних мікроорганізмів і в лікуванні їх використовували етіотропні засоби. Найчастіше інфекційними агентами є хламідії (41,6%), гарднерели (37,5%), стафілококи (37,5%), гриби - *Candida* (29,2%), уреаплазми та мікоплазми (25 та 29,2% відповідно), папіломовірус та віруси герпесу (по 20,8%), трихомонади (4,8%). У хворих з дисплазією шийки матки здебільшого виявляли асоціації: гарднерели, папіломовірус і гриби *Candida* [2].

Відомо, що віруси ускладнюють перебіг бактеріальних, грибкових та інших захворювань. Без блокування розмноження вірусів ці хвороби лікуються дуже важко і частіше всього переходять у хронічну форму. Здатність спричиняти гостру, персистентну або латентну форму вірусної інфекції мають віруси герпесу (простого герпесу — типи 1 і 2, вірус герпес-зостер, Епштейна — Барра, цитомегаловірус). На сьогодні герпетична інфекція є однією з найпоширеніших форм вірусних хвороб на планеті [4]. Для цих вірусів характерна персистенція їх у клітинах господаря та інтеграція у геном клітини. Якщо імунна система господаря функціонує нормально, вірус елімінується з більшості інфікованих органів, за винятком паравертебральних сенсорних гангліїв, де він може зберігатися у латентній формі протягом тривалого часу і в несприятливі для організму періоди може дисемінуватися (гематогенно або периневральним шляхом) в органи-мішені.

Особливість вірусної інфекції полягає в труднощах етіологічної діагностики загально-клінічними лабораторними методами дослідження. Традиційно пацієнткам проводять тільки бактеріоскопічне обстеження, що є недостатнім. Потрібно визначати мікробний спектр піхви та шийки матки імуноферментним, імунофлюоресцентним та іншими методами. Перед хірургічним або кріохірургічним лікуванням шийки матки рекомендують проводити етіотропну терапію, домагатися нормалізації мікробіоценозу піхви.

Більшість противірусних препаратів є синтетичними або напівсинтетичними антиметаболітами, дія яких спрямована на вірусні ферменти (зворотна транскриптаза і протеаза). Щоб зупинити розмноження вірусів, можна також блокувати ДНК-полімеразну активність у клітинах, інфікованих вірусом.

Дослідження, проведені в науково-виробничій компанії «Екофарм» та в інститутах НАН України (експериментальної патології, онкології і радіобіології; мікробіології та вірусології) виявили, що флавоноїди препарату «Протефлазід», отримані з рослин *Deschampsia caespitosa* та *Calamagrostis epigeios*, блокують ДНК-полімеразну активність інфікованих клітин (чим зупиняють розмноження вірусів), а також є індукторами альфа- і гамма-інтерферону. Інститути фармакології і токсикології АМНУ; епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л. В. Громашевського АМНУ підтвердили відсутність шкідливих ефектів флавоноїдів препарату «Протефлазід» на тваринах і на культурах клітин (вивчено токсичність, мутагенність, канцерогенність та інші показники) [3].

Ми вивчали лікувальну ефективність препарату «Протефлазід» у лікуванні герпес-вірусних вульвовагінітів та ендоцервіцитів у 35 пацієнток.

До призначення препарату досліджували зіскрібок з шийки матки на наявність антигену хламідій, вірусу герпесу типу 2 та цитомегаловірусу методами імунофлюоресценції. Якщо була наявна бактеріально-хламідійна інфекція, її спочатку комплексно лікували з використанням етіотропних засобів і тільки потім призначали «Протефлазід». На початку хвороби у 12 з 35 пацієнток визначили

також імуноферментним методом антитіла до вірусів герпесу 1 та 2-го типів, цитомегаловірусу. Для визначення Anti-herp – 2 використали реактиви Вірус герпес 2 IgG («Інтеро.Лтд»), Anti CMV — реактиви Цитомегаловірус IgG («Інтеро. Лтд»).

Якщо у пацієток була наявна ерозія шийки матки і віруси, «Протефлазід» призначали у вигляді вагінальних тампонів (розведений 1:10 перевареною водою) протягом 10 днів з одночасним ентеральним прийомом препарату перед їдою по 8 крапель 3 рази на день. Ентерально пацієнтки приймали «Протефлазід» упродовж місяця, після чого ми вдруге визначали наявність вірусів у зіскрібках з шийки матки імунофлюоресцентним методом. Результати імунофлюоресцентного дослідження та проведеного лікування 35 пацієток (серед них 25 мали ерозії шийки матки) наведено в табл. 1.

Після проведеного лікування відзначили клінічне загоєння ерозії шийки матки у 15 хворих з 25. В усіх 35 пацієток знаходили тільки поодинокі клітини, інфіковані вірусами, тоді як до лікування їх було від ++ до ++++ (без сумніву, це напівкількісні показники). У 7 пацієток зникли симптом хронічної втоми, дискомфорт внизу живота, який часто виникав перед менструацією.

Дослідження тривають, а попередні результати свідчать про добру переносність препарату пацієнтами, а також добру противірусну дію флавоноїдів.

На нашу думку, у хворих з ендocerвіцитом та ерозією шийки матки потрібно сучасними специфічними діагностикумами виявляти бактеріально-вірусно-грибкові асоціації та етіотропними засобами заблокувати їхню патогенність. У комплексному лікуванні ерозій шийки матки заслуговує на увагу противірусний препарат «Протефлазід».

Таблиця 1.

Результати обстеження і лікування вірусних ендocerвіцитів і ерозій шийки матки у 35 пацієток

Діагноз	Наявність антитіл			
	до лікування		після лікування	
	Ag herp - 2	Ag CMV	Ag herp - 2	Ag CMV
Ендocerвіцит	++++ у 5 +++ у 2 ++ у 3	++++ у 2 +++ у 6 ++ у 2	немає у 5 + у 5	немає у 7 + у 3
Ерозія шийки матки (у 25 з обстежених)	++++ у 20 +++ у 5	++++ у 19 +++ у 6	немає у 15 + у 10	немає у 18 + у 7

Примітка. Для визначення Ag herp–2 використали Герпес-Скан, Ag CMV – ЦМВ Моно-Скан (НПФ “ЛАБДіагностика”, Росія).

ЦИТОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вакуленко В. О. Значение экзогенных сопутствующих факторов риска в развитии начальных форм рака шейки матки // Педиатрия, акушерство и ги-некология.— 2000.— № 4.— С. 25-27.
2. Степанковская Г. К. Новый взгляд на лечение дисплазий зпителия шейки матки / Г. К. Степанковская, О. В. Федоренко // Здоровье женщины.— 2002.- № 4 (12).- С. 5-6.
3. Протефлазид: Научно-практ. рекомендации / НПК «Экофарм».— К., 2003.— 89 с.
4. Waddell R Инфекция половых органов, вызываемая вирусом простого герпеса: долгосрочные подходы к лечению «пожизненной болезни» // Здоровье женщины.- 2002.- № 4 (12).- С. 45-51.